Κυριακή ΙΑ΄ Λουκά (Αγίων Προπατόρων): Περί των καλουμένων εν τω δείπνω (Όσιος Θεοφύλακτος, Αρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Δεκεμβρίου, 2016

(Λουκ. ιδ΄, 16-24)

«Κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Ἔκαμε κάποιος ἄνθρωπος μεγάλο δεῖπνο κι ἐκάλεσε πολλούς. Τὴν ὥρα τοῦ τραπεζιοῦ ἔστειλε τὸ δοῦλο του νὰ πῆ στοῦς καλεσμένους· Ἐλᾶτε, εἶναι ὅλα ἕτοιμα. Κι ἄρχισαν ὅλοι μὲ μιὰ γνώμη νὰ παρακαλοῦν νὰ μὴν παρευρεθοῦν. Ὁ πρῶτος τοῦ εἶπε ἀγόρασα χωράφι καὶ ἔχω ἀνάγκη νὰ βγῶ καὶ νὰ τὸ δῶ. Σὲ παρακαλῶ, θεώρησέ με δικαιολογημένο. Κι ὁ δεύτερος εἶπε ἀγόρασα πέντε ζευγάρια βόδια καί πηγαίνω νὰ τὰ δοκιμάσω. Σὲ παρακαλῶ, θεωρησὲ με δικαιολογημένο. Κι ὁ τρίτος εἶπε. Ἔκαμα τὸ γάμο μου καὶ γι’ αὐτὸ δὲν μπορῶ νἀρθῶ». Κι ὅταν κάποιος ἀπ’ αὐτοὺς ποὺ ἦσαν μαζί στὸ τραπέζι εἶπε· μακάριος εἶναι ὅποιος πάρη τὸ γεῦμα του στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος τοῦ ἐξηγεῖ πλατύτερα, πῶς πρέπει νὰ φανταζώμαστε τὰ δεῖπνα τοῦ Θεοῦ. Καὶ λέει τὴν **παραβολὴ** αὐτή, ὀνομάζοντας **ἄνθρωπο** καὶ τὸν φιλάνθρωπο πατέρα του. Γιατὶ ὅταν ὁ Θεὸς κάνη ὑπαινιγμὸ γιὰ τὴν τιμωρητική του δύναμη ὀνομάζεται στὴν Γραφὴ πάνθηρας καὶ πάρδαλη καὶ ἄρκτος. Ὅταν ὅμως εἶναι νὰ ὑποδηλώση κάποια φιλανθρωπία **παρουσιάζεται, ὅπως τώρα, σὰν ἄνθρωπος**. Ἐπειδὴ ἡ παραβολὴ μιλᾶ γιὰ τὴν πιὸ μεγάλη φιλανθρωπία ποὺ ἔκαμε σ’ ἐμᾶς κάνοντας νὰ κοινωνήσουμε ἀπὸ τὴ σάρκα τοῦ Γιοῦ του, τὸν ἀποκάλεσε «ἄνθρωπο». Καὶ τὴ φιλανθρωπία του αὐτὴ τὴν ἐκάλεσε δεῖπνο μεγάλο, δεῖπνο, γιατὶ στοὺς τελευταίους καιρούς, καὶ ὅπως στὴ δύση τοῦ κόσμου, ἦρθε ὁ Κύριος. Κι εἶναι μεγάλο τὸ δεῖπνο αὐτό, γιατὶ ὁλοφάνερα εἶναι μεγάλο τὸ μυστήριο τῆς σωτηρίας μας. Καὶ τὴν ὥρα τοῦ δείπνου ἔστειλε τὸ δοῦλο του.**Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ δοῦλος;** Ὁ Γιὸς τοῦ Θεοῦ ποῦ πῆρε δούλου μορφή, κι ἔγινε ἄνθρωπος στάλθηκε στὴ γῆ. Πρόσεξε ἀκόμα πὼς δὲν εἶπε δοῦλο, ἀλλὰ τὸ δοῦλο, αὐτὸν ποὺ μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύση του εὐαρέστησε καὶ στάθηκε δοῦλος πιστός. Δὲν ἦταν ἀρεστὸς στὸ Θεὸ μόνο, ἐπειδὴ ἦταν Γιὸς καὶ Θεός ἀλλὰ κι ἐπειδὴ ἦταν ἄνθρωπος, ποὺ αὐτὸς μόνο ἀναμάρτητα ὑπηρέτησε τὰ θελήματα καὶ τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ. Κι ἀφοῦ ἐκπλήρωσε ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις, ποὺ ἀπαιτοῦσε ἡ δικαιοσύνη, λέγεται γι’ αὐτὸν ὅτι ἔγινε δοῦλος τοῦ Θεοῦ καὶ Πατέρα του. Γι’ αὐτὸ τὸ λόγο, μόνο αὐτὸς κατ’ ἐξοχὴν μπορεῖ νὰ λέγεται δοῦλος τοῦ Θεοῦ. Κι ὅτι **στάλθηκε τὴν ὥρα τοῦ δείπνου** σημαίνει τὴν ὡρισμένη καὶ κατάλληλη στιγμή. Κι οὔτε ὑπῆρχε ἄλλη πιὸ κατάλληλη εὐκαιρία, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου, ὅταν ἔπρεπε νὰ καταλυθῆ ἡ κακία ποὺ εἶχε κορυφωθεῖ. Ὅπως οἱ γιατροὶ ἀφήνουν τὴν ὕπουλη καὶ κακοήθη ἀρρώστια νὰ ἐκδηλώση ὅλη τὴ δύναμή της καὶ τότε χρησιμοποιοῦν τὰ φάρμακά τους,

ἔτσι καὶ ἡ ἁμαρτία ἔπρεπε νὰ παρουσιάση ὅλη τὴ ποικιλία της κι ἔπειτα ὁ μεγάλος γιατρὸς νὰ χρησιμοποιήση τὸ φάρμακο. Γι’ αὐτὸ περίμενε ὁ Κύριος νὰ συμπληρώση ὁ διάβολος τὸ μέτρο τῆς κακίας καὶ τότε, ἀφοῦ ἔλαβε σάρκα, μὲ τὴν ἁγία του ζωὴ ἐθεράπευσε κάθε εἶδος κακίας. Στάλθηκε λοιπόν στήν ὥρα, στήν ἐπίκαιρη καὶ κατάλληλη δηλαδὴ στιγμή. Ἔτσι λέει καὶ ὁ Δαβίδ· «*Ζώσου τὸ σπαθὶ σου, δυνατὲ, στὸ μηρό σου στὴν ὥρα τῆς ἀκμῆς σου*». **Σπαθὶ** εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ **μηρὸς** σημαίνει τὴ γέννησή του μέσα στὴ σάρκα, ποὺ ἔγινε τὴν **ὥρα τῆς ἀκμῆς**, δηλαδὴ τὴν κατάλληλη στιγμή. Καὶ στάλθηκε, γιὰ νὰ μιλήση στοὺς καλεσμένους. **Ποιοί εἶναι αὐτοὶ οἱ καλεσμένοι;** Ἴσως καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, γιατὶ ὅλους ἐκάλεσε ὁ Θεός νὰ τὸν γνωρίσουν μὲ τὴν τάξη καὶ τὴν ἁρμονία τῆς φύσεως ἀπὸ τὴ μιά, καὶ μὲ τὸ φυσικὸ νόμο ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἴσως καὶ πιὸ ἰδιαίτερα οἱ Ἰσραηλῖτες, ποὺ τοὺς ἐκάλεσε μὲ τὸ Νόμο καὶ τοὺς Προφῆτες. Σ’ αὐτοὺς ἐστάλθηκε πρῶτα ὁ Κύριος, στὰ πρόβατα τοῦ Ἰσραήλ. Αὐτὸς λοιπὸν ἔλεγε· Ἐλᾶτε, γιατὶ εἶναι πιὰ ἕτοιμα ὅλα. Σ’ ὅλους εὐαγγελιζόταν ὁ Κύριος ὅτι εἶναι κοντά μας καὶ μέσα μας ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Κι αὐτοὶ ἄρχισαν μὲ μιὰ γνώμη ν’ ἀρνοῦνται νὰ παρευρεθοῦν, σὰ νὰ τοὺς δόθηκε σύνθημα. Ὅλοι οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰδουδαίων, ἀφοῦ ἀρνήθηκαν νὰ ἔχουν βασιλιά τους τὸν Ἰησοῦ, δὲν ἀξιώθηκαν καὶ τὸ δεῖπνο. **Ἄλλος ἀπὸ ἀγάπη τοῦ πλούτου, κι ἄλλος τῶν ἡδονῶν**. Αὐτὸς ποὺ ἀγόρασε τὸ χωράφι κι ὁ ἄλλος τὰ ζευγάρια τῶν βοδιῶν, πρέπει νὰ θεωρηθοῦν σὰν φίλοι τοῦ πλούτου καὶ φιλήδονος αὐτὸς ποὺ ἔκαμε τὸ γάμο του. Κι ἄν θέλης, χωράφι ἀγοράζει αὐτὸς ποὺ ἀπὸ τὴ σοφία τοῦ κόσμου δὲν παραδέχεται τὸ μυστήριο. Χωράφι ὁ κόσμος καὶ γενικὰ ἡ φύση κι αὐτὸς ποὺ τὴ φύση βλέπει δὲν παραδέχεται τὸ ὑπερφυσικό. Ἀποβλέποντας λοιπὸν ὁ Φαρισαῖος στὸ χωράφι, δηλαδὴ ἔχοντας τὸ νοῦ του στοὺς νόμους τῆς φύσεως δὲν παραδέχτηκε ὅτι ἡ Παρθένος ἐγέννησε τὸ Θεό, ἐπειδὴ εἶναι ὑπερφυσικό. Ἀλλὰ κι αὐτοὶ ποὺ ὅλοι καυχιοῦνται γιὰ κοσμικὴ σοφία, γιὰ τὸ χωράφι τοῦτο, δηλαδή, τὴ φύση, ἀγνόησαν τὸν Ἰησοῦ, ποὺ ἀνανέωσε τὴ φύση. Μ’ αὐτὸν τέλος ποὺ ἀγόρασε τὰ **πέντε ζευγάρια βόδια** καὶ τὰ δοκιμάζει, μπορεῖ νὰ ἐννοήσης καὶ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἀγαπᾶ τὴν ὕλη, ποὺ ἔδεσε τὶς **πέντε αἰσθήσεις τῆς ψυχῆς** μὲ τὶς αἰσθήσεις τοῦ σώματος κι ἔκαμε σάρκα τὴν ψυχή. Γι’ αὐτὸ τὸ λόγο ἀφοῦ εἶναι ἀπασχολημένος μὲ τὴ γῆ, δὲ θέλει νὰ πάρη μέρος στὸ πνευματικὸ δεῖπνο. Ρωτᾶ καὶ ὁ σοφός· «*τί νὰ καταλάβη αὐτὸς ποὺ κρατάει τὸ ἀλέτρι*»; Κι αὐτὸς ποὺ χάνει τὴ θέση του στὸ δεῖπνο γιὰ τὴ γυναῖκα, μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ φιλήδονος, ποὺ τὴ σάρκα, τὴ σύντροφο τῆς ψυχῆς, ποθῶντας περισσότερο καὶ μένοντας μέσα σ’ αὐτή, δὲν μπορεῖ ν’ ἀρέση στὸ Θεό. Μπορεῖς ὅμως νὰ τὰ ἐξηγήσης καὶ κυριολεκτικά· χάνομε τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ γιὰ χωράφια καὶ γιά ζευγάρια βοδιῶν καὶ γιὰ γάμους, μένοντας κολλημένοι σ’ αὐτὰ καὶ ξοδεύοντας σ’ αὐτὰ ὅλη τὴ ζωή μας καὶ κάποτε φτάνοντας νὰ χύνωμε καὶ αἷμα. Καὶ δὲν ἔχομε στὸ νοῦ μας οὔτε ἐκτελοῦμε καμμιὰ βουλὴ τοῦ Θεοῦ καὶ κανένα λόγο.

«Ἦρθε ὁ δοῦλος καὶ τὰ ἀνάφερε αὐτὰ στὸν Κύριό του. Τότε θύμωσε ὁ οἰκοδεσπότης κι εἶπε στὸν δοῦλο του. Ἔβγα γρήγορα στὶς πλατεῖες καὶ στοὺς δρόμους τῆς πόλεως καὶ φέρε στὸ σπίτι τοὺς φτωχούς, τοὺς ἀναπήρους, τοὺς κουτσοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς. Κι ὁ δοῦλος εἶπε. Κύριε, ἔγινε ὅπως εἶπες κι ἀκόμα ὑπάρχει τόπος. Κι εἶπε ὁ Κύριος

στὸ δοῦλο· Ἔβγα στοὺς δρόμους καὶ στοὺς φράχτες τῶν χωραφιῶν καὶ πίεσέ τους νἀρθοῦν γιὰ νὰ γεμίση τὸ σπίτι. Σᾶς βεβαιώνων ὅτι κανένας ἀπὸ τοὺς καλεσμένους μου ἐκείνους δὲ θὰ δοκιμάση τὸ φαγητό μου». Ἐκδιώχθηκαν οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων καὶ κανένας ἀπ’ αὐτοὺς δὲν ἐπίστεψε στὸ Χριστό, ὅπως καὶ οἱ ἴδιοι μὲ κακία καυχιόνταν· «Μήπως ἐπίστεψε κάποιος ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες σ’ αὐτόν»; Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ διδάσκαλοι τοῦ Νομου καὶ οἱ Γραμματεῖς, ὅπως λέει ὁ προφήτης ἀπὸ ἀνοησία ξέπεσαν ἀπὸ τὴ χάρη. Δέχτηκαν ὅμως πρόσκληση οἱ **ἁπλοῖ Ἰουδαῖοι** ποὺ παρομοιάζονται μὲ κουτσοὺς, τυφλοὺς καὶ ἀνάπηρους, οἱ κουτοὶ τοῦ κόσμου κι οἱ ἀσήμαντοι. Γιατὶ ὁ κόσμος ἐθαύμαζε τοὺς λόγους, ποὺ ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τὴ χάρη, ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ χαιρόταν μὲ τὴ διδασκαλία του. Ὕστερ’ ἀπ’ αὐτὸ μπῆκαν κι αὐτοὶ ποὺ πορέρχονται ἀπὸ οτὺς Ἰουδαίους, οἱ διαλεχτοί, αὐτοὶ ποὺ τοὺς προώρισε ὁ Θεὸς γιὰ τὴ δόξα του, ὁ Πέτρος καὶ οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, μπῆκαν κι οἱ μυριάδες ἐκείνων ποὺ πίστεψαν –ξεχύνεται καὶ στοὺς εἰδωλολατρικοὺς λαοὺς ἡ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, γιατὶ μ’ **αὐτοὺς ποὺ ἦσαν στοὺς δρόμους καὶ στοὺς φράχτες πρέπει νὰ ἐννοήσωμε τοὺς ἐθνικούς**. Οἱ Ἰσραηλῖτες ἦταν βέβαια μέσα στὴν πόλη, ἀφοῦ καὶ τὸ νόμο εἶχαν δεχθῆ καὶ μὲ περισσότερη λεπτότητα συμπεριφέρονταν. Οἱ εἰδωλολάτρες ὅμως, ἐπειδὴ ἦσαν ξένοι πρὸς τὶς διαθῆκες καὶ ἄσχετοι ἀπὸ τὴ νομοθεσία τοῦ Χριστοῦ καὶ δὲν ἦσαν συμπολῖτες τῶν ἁγίων, δὲν ἐπλανιόνταν σ’ ἕνα μονάχα ἀλλὰ σὲ πολλοὺς δρόμους, τῆς ἀνομίας καὶ τὴς στενοκεφαλιᾶς καὶ στοὺς φραγμούς, ἐννοῶ τὶς ἁμαρτίες. Ἡ ἁμαρτία εἶναι μεγάλος φραγμὸς καὶ μεσότοιχο ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸ Θεό. Τὴ διαγωγὴ λοιπὸν τῶν ἐθνῶν, ποὺ ἔμοιαζε μὲ τῶν ζώων κι ἦταν χωρισμένη σὲ πολλὲς γνῶμες, ὑπονοεῖ μὲ τοὺς δρόμους καὶ μὲ τοὺς φραγμοὺς, τὴν ἁμαρτωλὴ ζωὴ τους. Καὶ **δὲν προστάζει νὰ τοὺς καλέσουν ἁπλῶς ἀλλὰ νὰ τοὺς πιέσουν, μολονότι ἡ πίστη εἶναι προαιρετικὴ σ’ ὅλους**. Εἶπε ὅμως «ἀνάγκασέ τους» γιὰ νὰ καταλάβωμε ὅτι εἶναι σημάδι τῆς μεγάλης δυνάμεως τοῦ Θεοῦ νὰ πιστέψουν οἱ εἰδωλολάτρες, ἄν κι ἔχουν τόσο μεγάλη ἄγνοια. Γιατὶ ἄν δὲν ἦταν μεγάλη ἡ δύναμη τοῦ κηρύγματος καὶ φανερὴ ἡ ἀλήθεια τοῦ λόγου, πῶς θὰ γινόταν ἄνθρωποι, ποὺ ἦσαν τρελλοὶ μὲ τὰ εἴδωλα καὶ ἀσχημονοῦσαν μὲ τὸ σακκί, νὰ καταλάβουν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ νὰ ζήσουν πνευματικὴ ζωή; Θέλοντας λοιπὸν νὰ δηλώση τὴν παράδοξη μεταβολὴ στὴν κατάστασή τους τὴν ὠνόμασε ἀνάγκη. Θὰ ἔλεγε κανένας ὅτι καὶ μόλο ποὺ δὲν ἤθελαν οἱ Ἕλληνες νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ εἴδωλα καὶ τὶς ἀπολαύσεις, ἀναγκάστηκαν ὡστόσο νὰ τ’ ἀποφύγουν ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τοῦ κηρύγματος. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ δύναμη τῶν θαυμάτων δημιουργοῦσε μεγάλη ἀνάγκη νὰ περάσουν στὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ. Καὶ **καθημερινὰ στρώνεται αὐτὸ τὸ τραπέζι καὶ προσκαλούμαστε ὅλοι στὴ βασιλεία, ποὺ ὁ Κύριος καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν καταβολὴ ἀκόμα τοῦ κόσμου ἑτοίμασε γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ὡστόσο ἄλλοι ἀπὸ τὶς σοφιστικὲς μικρολογίες, κι ἄλλοι ἀπὸ τὴν ἀγάπη τους στὴν ὕλη κι ἄλλοι ἀπὸ τὸ σαρκικὸ φρόνημά τους δὲ γινόμαστε ἄξιοι γι’ αὐτήν**. Καὶ τὴ χαρίζει ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ σὲ ἄλλους ἁμαρτωλούς, ποὺ εἶναι τυφλὰ τὰ μάτια τοῦ νοῦ τους καὶ δὲν κατανοοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἤ ποὺ τὸ κατανοοῦν ἀλλὰ εἶναι κουτσοὶ κι ἀδρανοῦν νὰ τὸ πράξουν. Καὶ γενικὰ σὲ φτωχοὺς ποὺ ἐξέπεσαν ἀπὸ τὴν οὐράνια

δόξα, καὶ σὲ ἀνάπηρους ποὺ ἡ ζωὴ τους δὲν παρουσιάζεται ἄψογη. Σ’ αὐτοὺς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ποὺ εἶναι στὶς πλατείες, καὶ τριγυρίζουν στοὺς φαρδιοὺς δρόμους τῆς ἁμαρτίας στέλνει ὁ Πατέρας τὸ δειπνοκαλεστὴ Γιὸ του, ποὺ καὶ δοῦλος ἀκόμα ἔγινε κατὰ τὴ σάρκα, ποὺ δὲν ἦρθε νά καλέσῃ τοὺς δικαίους ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Καὶ παραθέτει τραπέζι πλούσιο σ’ αὐτοὺς ἀντὶ στοὺς ἄλλους, ποὺ ἔχουν τὴ σοφία καὶ τὸν πλοῦτο καὶ χαρίζονται στὴν σάρκα. Σὲ πολλοὺς στέλνοντας ἀρρώστιες καὶ κινδύνους τοὺς κάνει ὅλους ν’ ἀρνηθοῦν αὐτὴ τὴν ζωή, γιά λόγους ποὺ ἐκεῖνος γνωρίζει, καὶ τοὺς φέρνει στὸ τραπέζι του, σὰν ἀνάγκη στέλνοντας τους τὴ ἀπειλὴ τῶν κινδύνων. Ὑπάρχουν πολλὰ παραδείγματα γι’ αὐτὸ. Μᾶς δίνει κι ἕνα πιὸ πρόχειρο νόημα ἡ παραβολή· νά κάνωμε χάρη περισσότερο στοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀνάπηρους παρὰ στοὺς πλούσιους. Σ’ αὐτὸ καὶ πρὶν ἀπὸ λίγο παρακινοῦσε, γι’ αὐτὸ τὸ ἴδιο φάνηκε ὅτι εἶπε τὴν παραβολή, ἐπιβεβαιώνοντας μ’ αὐτή, ὅτι πρέπει νὰ τρέφωμε τοὺς φτωχούς. Καὶ κάτι ἄλλο μαθαίνομε, ὅτι ὀφείλομε νὰ εἴμαστε ἔτσι πρόθυμοι καὶ φιλότιμοι στὴν ὑποδοχὴ τῶν ἀδελφῶν μας, ὥστε, καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, νὰ τοὺς ἀναγκάζωμε νὰ παίρνουν μέρος στὰ ἀγαθά μας. Αὐτὸ ἀποτελεῖ καὶ γιὰ τοὺς δασκάλους τῆς πίστεως μεγάλο δίδαγμα, ὥστε νὰ διδάσκουν τοὺς μαθητάς τους τὸ ὀρθὸ καὶ χωρὶς νὰ θέλουν.

(Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου "Πατερικὸν Κυριακοδρόμιον", Τόμος Δεύτερος, Ἀθῆναι 1969)

(Πηγή ηλ. κειμένου: kirigmata.blogspot.gr)